

Mi újság FÉNYSZARUN?

Jászfényszaru város lapja

1997. október

Ara: 32,- Ft

8. évfolyam 10. szám

Állami kitüntetés

Dr. Lakatos Béla házi orvosnak nyugállományba vonulása alkalmából a Magyar Köztársaság Érdemrend Polgári Tagozat Kiskeresztje kitüntetést adományozta Göncz Árpád köztársasági elnök. A kitüntetést Kökény Mihály miniszter adta át 1997. október 28-án a Népjóléti Minisztériumban Batthyány-Strattmann László születésének évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségen.

Október

*»Hűvös arany szél lobog,
leülnek a vándorok.
Kamra mélyén egér rág,
aranylik fenn a faág.*

*Minden aranysárga itt,
csapzott sárga zászlait
eldobni még nem meri,
hát lengeti e tengeri.»*

Hogy milyen az október, Radnóti Miklós versével illusztráltuk. S hogy milyen a szüret mostanság Jászfényszarun, azt egy fotón mutatjuk be. A felvétel Jáger Istvánék kertjében készült, ahol óvodás gyerekek ismerkedtek a szüreti munkával – kicsiben.

»A történelem az élet tanítómestere.« (Latin közmondás.)

Üzenet

Október 23-án 18 órakor a jászfényszarui Városháza tanácskozó termében ünnepi ülést tartott a Képviselő-testület. Jelen voltak még a pártok és civil szervezetek képviselői, munkahelyi vezetők és meghívott vendégek. Az ünnepi ülés szónoka Dr. Kis Zoltán államtitkár, országgyűlési képviselő volt, akinek mondani-valójából idézünk néhány gondolatot az alábbiakban.

Negyvenegy évvel a forradalom után még mindig van mit beszélnünk erről. Még mindig van egy csomó üzenete ennek a forradalomnak, amely vagy nem teljesült, vagy nem teljesen világos, hogy mit is akartak azok az emberek, akik életüket és szabadságukat áldozták azért, hogy Magyarországon egy valóban demokratikus, szuverén állam jöhessen létre. Akik annak idején ott voltak és megszenvedték azokat a napokat, most keserű szájjal élük meg, hogy az áldozat talán nem arányos az eredménnyel, amelyet 1990 óta várunk. A rendszerváltás Magyarországon viszonylag könnyű lépés volt. Azt hittük, ha itt valóban jogállami demokrácia lesz akkor egyik évről a másikra megoldódnak a problémák s jól fogunk élni, megteremtődik az a társadalmi egység, amely 1956-ot jellemezte.

A történelemben egy dolog van: a tény. És az a helyzet, amivel vagy tudunk élni, vagy nem. A kihívás, ami az ezredfordulón a magyarok előtt áll nem kisebb, mint annak idején Szent István király előtt állt: Európa vagy Ázsia? Felemelkedés - civilizáció - kultúra vagy ennek a kis nemzetnek a pusztulása? Persze most nem ilyen sötét a kép, hogy a magyarok pusztulásától kellene tartani. Attól azonban igen: - Jól fogunk-e dönteni? Végigcsináljuk-e, amiben 1990-ben nagy nemzeti egység volt, nevezetesen az európai integrációt.

Jugoszlávia példája mutatja, az emberi faj ma is ki tud vetközni emberi

mivoltából. Ugyanolyan cselekményekre képes, mint annak idején a fasiszták, a kommunisták s amit megszenvedett az ország 1956-ban. Ha ezt el akarjuk kerülni, ha biztosak akarunk abban lenni, hogy a jogállamiság országunkban megfelelő belső védelmet, ezzel összhangban katonai és gazdasági biztonságot kap, akkor az Észak Atlanti Szerződés szervezeteivel rendes tagsági viszonyt kell létesítenünk.

A NATO-hoz csatlakozással az ország nem veszíti el szuverenitását. Akik ezt mondják nem ismerik a NATO Alapító Okiratát. Ez nem Varsói Szerződés, ahol a szovjet központi parancsnokságának nemcsak a helyi hadseregek fölött volt utasítási joga, hanem valamennyi ország kötelezte magát arra, hogy szovjet utasításra katonai akciót hajt végre, lásd: Csehszlovákia.

A NATO nem ilyen. A NATO-ba való belépés mindenben meghagyja az adott ország parlamentjének döntési jogát. Akkor is ha a magyar hadsereget akarják bevetni egy másik országban bekövetkezett konfliktus rendezésére, akkor is ha Magyarországot idegen csapatok állomásoztatására kérik fel.

Jó lenne ha a társadalom is elhinné, hogy Magyarország az európai integráció útján, azon eszmék mentén halad, amelyet - több kísérlet után - 1703-ban, 1848-ban, 1956-ban nem sikerült véglegesíteni. Jó lenne egy olyan országot felépíteni, örökül hagyni, amely további ezer évre biztosít megélhetést, ahol a viták asztal mellett, gyűlölködés nélkül folynak, ahol érdemes magyarnak lenni.

Ebben a térségben sokkal kevesebb az éles vita, a gyűlölködés. A Jászszág jó példával szolgálhat másoknak, talán zászlóvivője lehet a gondolatnak: mi valamikor idegenként érkeztünk ebbe az országba, magyarrá váltunk, integrálódunk, s szeretnénk, ha mások is követnék ezt a példát, szeretnénk, ha a magyar a magyarral szemben magyarul viselkedne.

Elismerések

A Nemzeti Színház évadnyitó társulati ülésén *Ablonczy László* igazgatótól városunk szülötte *Csomor Csilla* színművésznő Farkas-Ratkó gyűri kintüntetést vett át. Az elismerést a társulati tagok titkos szavazata alapján évente váltakozva az évadban kiemelkedő teljesítményt nyújtó fiatal nő vagy férfi színművésznek adományozzák. Gratulálunk és további sikereket kívánunk!
T. T.

*

Szeptember 26-án bensőséges ünnepség keretében emlékeztek Jászberényben a város nevezetes szülöttjére, Déryné Széppataki Rózára. Több éves hagyomány, hogy ebből az alkalomból a jászberényi városvédők (Jász Múzeum) és a Déryné Művelődési Központ kintüntetést adományoz a város és a Jászság művészeti, kulturális életében kiemelkedő munkát végző személyeknek. Idén Déryné emléklapokot kapott *Tóth Tibor*, a Fényszaruiak Baráti Egyesületének elnöke. A kintüntetést *Sas István*, a DMK igazgatója adta át.

»Tegyétek meg, amit mond nektek!«

(Jn 1,6)

A fatimai kálvária Szent István kápolnájában áll a Magyarok Nagycsászára szobor. Ennek másolatát láthatjuk a fotón, amikor a zarándokszobor július 25-én Jászfényszaruba is eljutott. A templomban oltárra helyezték, virágokkal ékesítették. A hívek imával, szent énekekkel éjjel is virrasztottak a Magyarok Nagycsászára tiszteletére tartott imatálalkozón.

A fatimai jelenésről *Csöke György* plébánosától kértünk tájékoztatást. Ebből idézünk:

»*Fatima (Portugália)* ma már világhírű kegyhely. Itt 1917. május 13-tól október 13-ig, hatszor, havonta megjelent a Rózsafüzérről nevezett Miasszonyunk három gyermeknek. A jelenés Fatimától 3 km-nyire a Cova da Iria nevű völgyben ment végbe és Lucia, Franceszkó, valamint Jácinta volt a látomás három kintüntetettje. A Szűzanya egy törpetölgy lombjaira, fényes felhőn ereszkedett le a báránykakat legeltető gyermekekhez. Őket imákra tanította, a rózsafüzér naponkénti végzésére serkentette, engesztelést, vezeklést, áldozatokat kérve tőlük. Mindezt a bűnösök megtéréseért.

A gyermekeket a világi hatóságok megfélemlítették, meghurcolták, csúfolták. Ők azonban teljes elszántsággal álltak ki a Szűzanya fatimai jelenései mellett.

Az októberi jelenésnél kb. 70 ezer zarándok volt együtt és ekkor történt az azóta már híressé vált "napesoda". A Szűzanya búcsúzó szavai így hangzottak: "Javuljanak meg az emberek és könyörögjenek bűneik bocsánatáért. Ne bántsák meg többé az Urat, akit eddig olyan sokszor megbántottak!«

P a l ó c z Miklós bácsi férfiszabónak tanult. A szakmát nem igazán volt a l k a l m művelni, a sors hozta így. Kíváncsi voltam, miért választotta a

cseppet sem könnyű mesterséget s milyen érdekességet tud mesélni arról, ami az életében történt.

*

- Kezdjük ott, hogy gyermekkoromtól a jobb lábam beteg. A többi testvérem - mert nyolcan voltunk - mind a mezőgazdaság valamelyik ágában dolgoztak. A szüleim látták, hogy ezeknek a munkáknak nem felelek meg, ezért úgy döntöttek, inasnak adnak egy szabó mellé.

- Hogyan alakult az élete az elemi iskola elvégzése után?

- Azt már biztosan tudod, hogy az elemi iskola csak hat évig tartott. 1940-ben mentem Török Sándor férfiszabóhoz a szabó szakmát kitanulni. Bentlakásos voltam. Ez azt jelenti, hogy egész héten a mester mellett kellett lenni. Volt egy kis

Igaz mesék

szobám is, ahol aludtam a többi társammal. Természetesen Sanyi bácsiék adták az ennivalót, de ezért fizetni kellett a szüleimnek évente 6 mázsa terményt. Ez így ment 3 éven keresztül. Csak vasárnap délután mehettünk haza kb. 2-3 órára. Ez az idő nagyon kevés volt. Még szórakozni sem tudtunk. Ezért megtörtént olyan is, hogy meglógtunk este a mestertől néhány cimborámmal. Ugye azt nem tudhattuk, hogy az ablak előtti virágoskert mindig el van söpörve, és azon a reggelen Török néni észrevette a lábnyomokat. El is árult a férjének. Na hát volt is "nemulass"!

- Mi volt a feladata egy tanoncnak, és meddig tartott a munkaideje?

- Ahogy mondani szokás: "Látástól vakulásig". Ezt szó szerint kell vennem.

Nemcsak varrni kellett, hanem a ház körül is tevékenykedtünk. Ha például terményt vagy szalmát kellett hazahozni, a mi feladatunk volt.

Egy este sem feküdhettünk le addig, amíg rendet nem raktunk a műhelyben. Ez a kép, amit eddig "lefestettem" neked és az olvasóknak, nem igazán kecsgető. Vannak azonban olyan emlékek is, amik

kellemsként maradtak meg bennem.

Például minden szombaton és vasárnap, amit kerestünk, az a mi pénzünk volt.

A harmadik évre már olyan tapasztalattal rendelkeztem, hogy a mester úr követelményeit már meg is haladtuk. Ezért nem kellett fizetnünk már a harmadik év utolsó felében tandíjat.

1943 júliusában felszabadultam és megszereztem a segédlevelemet. 3 évre kiváltottam a kisiparos engedélyemet, de jött a háború... Nem várt esemény, az emberek elszegényedését és nyomorúságát hozta magával. Innentől kezdve csak a javítási munkákból éltem. A háború után a hatvani cukorgyárban dolgoztam, majd a kalapgyárban idehaza Jászfényszarun. 1985-ben a Béke Termelő szövetkezetből nyugdíjba vonultam.

*

1976-ban és '79-ben becsületos munkájáért jutalomban részesítették, három év múlva pedig kiváló dolgozónak minősítették.

A betegség mára újra visszatért, ezért ideje nagy részét pihenéssel tölti. Ha az unokái és gyermekei meglátogatják, akkor boldog igazán, mint minden nagypapa. (A fotó 1943-ban készült.)

- Dége -

Állati dolgaink

E lap augusztusi számában már olvasható volt néhány információ az ENAR-ról. Most a legfrissebb fejleményekre hívnám fel a szarvasmarhatartók figyelmét.

A legfontosabb változás az, hogy **október 18. után marhalevelet a helyi polgármesteri hivatal nem állít ki szarvasmarhák részére.**

Ez időpont után az állatokat csak ENAR krotáliával lehet jelölni, majd erről az igazolólapot az ENAR központba kell küldeni. Az új marhalevelet ott fogják kiállítani és a tulajdonos címére is ők postázzák. **Ennek átfutási ideje több hét is lehet,** ezért célszerű a jelölést minél korábban elvégezteni. (Egyébként törvény is kötelezi az állattartókat arra, hogy a borjút 15 napos koráig megjelöltesse.)

Borjú vásárlásánál oda kell figyelni, hogy marhalevéllel el legyen látva, mert enélkül nemcsak borjút, hanem sok kellemetlenséget is "sikerül" megvenni.

Mi ellen oltjuk a kutyákat?

Most, hogy beoltottam közel ezer ebet városunkban, sokszor tapasztaltam az ebartók körében azt a tájékoztatlanúságot, hogy tulajdonképpen mi ellen lehet - kötelező a kedvencet beoltani.

Kötelező: a veszettség elleni védőoltás. Ezt minden 3 hónapnál idősebb ebnek meg kell kapnia, évente legalább egyszer.

Nem kötelező: néhány súlyos betegség elleni oltás. Ezek a betegségek (parvovírusos bélygyulladás, fertőző májgyulladás, kennekőhögés, szopornyica, leptospirozis, coronavírusos bélygyulladás) meglehetősen veszélyesek, nagyon gyakran az állat életébe is kerül egy-egy ilyen fertőzőedés. E kórokozók ellen már a kb. 8 hetes kölyök-kutyát ajánlatos beoltani, majd célszerű évente egyszer egy emlékeztető oltást adni.

A következő számban az egyes betegségekről lesz röviden szó.

Dr. Menyhárt Péter állatorvos

Szeptemberi anyakönyvi hírek

SZÜLETTEK:

Bujáki Anna (Szabó Anita), Fekete Csilla (Ruis Beatrix), Jóni Klaudia (Jónás Ibolya), Juhász Máté (Berze Szilvia), Papp Norbert (Hajcsik Zsuzsanna), Tóth Annamária (Radics Ildikó), Vida Szilvia Dzszenifer (Dankó Szilvia).

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Makó Attila és Szegedi Ildikó, Szilágyi János és Janik Edina, Tóth Norbert és Borbély Ildikó.

ELHUNYTAK:

Búzás Lajos (57), Czeglédi Pálné Fodor Karolina (52), Fekete Imre (75), Gyenes Sándorné Totzl Anikó Éva (39), özv. Kiss Józsefné Tóth Mária (75), özv. Langó Jánosné Johancsik Verona (87), özv. Rafael Antalné Rafael Mária (74).

Hol tart a szennyvíz-beruházás?

Jászfényszaru - Pusztamonostor közös szennyvízberuházásának építése, a vállalkozási szerződés és a pénzügyi ütemezésnek megfelelően készül.

A csatornahálózat építése 1997. évben az Ifjúság - Csokonai - Fecske - Jókai - Kölcsey - Dózsa Gy. - Televízió - Orion úton, valamint a Szabadság út egy részén elkészült.

Jelenleg a 32. számú főút mellett a két település közötti nyomottvezeték építése folyamatban van, várhatóan 1997. december 15-ig elkészül.

A csatornahálózat 1996-1997. évi pénzügyi teljesítése 98 millió forint.

Az Önkormányzat ÁFA visszaigénylésre jogosult, ezért a támogatások lehívása a benyújtott számlák alapján nettó összegben történik.

Területfejlesztési támogatásból 31.830.400,- forint, céltámogatásból

31.360.000,- forint lehívása után önkormányzati saját erő 15.209.600,- forint, ebből Jászfényszarué 9.886.240,- forint.

A szennyvíztisztító technológiai legyártása a terület víz - villamosenergia - csatlakozó út kiépítése, valamint a tisztító medencék vasalása, betonozása jelenleg készül az időjárás függvényében.

1996-1997. évben lehívható céltámogatás 32.298.800,- forint, területfejlesztési támogatás 26.226.626,- forint, önkormányzati saját erő 6.072.174,- forint, ebből Jászfényszarué 4.675.574,- forint.

A vállalkozói szerződés szerint 1998. június 30-án a tisztító átadása megtörténik és a próbaüzem megindul.

A csatornahálózat építése 1998. március hónapban folytatódik.

Mi újság kábeltévé ügyben?

A Pé-eS Beruházó Kft., a TÁVIT Bt. és a helyi önkormányzat által INFONET néven létrehozott konzorcium pályázatot nyújtott be a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Miniszterhez Jászfényszaru belterületére kiterjedő szélessávú interaktív rendszer kiépítésének megvalósítására. A pályázatban szereplő interaktív rendszer biztosítja egyrészt a kábeltelvízió által nyújtott szolgáltatásokat, hazai földi sugárzású és műholdas adások (MTV 2, Duna TV stb.), a legkedveltebb műholdas külföldi adások vételét, másrészt lehetőséget nyújt

a város oktatási és kulturális intézményeinek, továbbá bármely előfizetőnek az Internet szolgáltatásba történő bekapcsolására, anyagi és személyi biztonságot felügyelő rendszer csatlakoztatására.

A beruházás nyolc hónap alatt megvalósítható, ehhez azonban a pályázat megnyerése szükséges. A pályázat elbírálása november hónapban történik, az eredményről, a beruházás részleteiről, a bekerülés költségeiről későbbi lapszámunkban tájékoztatjuk az olvasókat. *N. L.*

Alapítványi hírek

A "Jászfényszaruért" Alapítvány kuratóriuma 1997. szeptember 24-i ülésén elbírálta az ösztöndíj támogatásra benyújtott pályázatokat. Anyagi lehetőségeit is figyelembe véve a következő felsőoktatási intézményben tanulók kaptak tanulmányaik befejezéséig havi 2.000 forint ösztöndíjat: *Peő István* (Szabadság u. 16.), *Radics Gizella* (Vörösmarty u. 13.), *Riegg Gábor* (Fürst S. u. 7.), *Tóth Attila* (Ady E. u. 2.).

A kuratórium döntött 2 db köztéri pad vásárlásáról, amelyeket Jászfényszaru városnak adományoz. A padokat a

Városháza és a II. világháborús emlékmű előtt helyezték el október 23-án alkalmából.

A kuratórium tisztelettel kéri a településen működő gazdasági- társadalmi szervezeteket, jogi és magánszemélyeket - lehetőségeik szerint - szíveskedjenek támogatni hasonló módon városunk szépítését. Az Alapítvány kuratóriuma a Takarékszövetkezethozott vezetett számlájára e célra érkező adományokat köztéri padok állítására, főtéri díszkút létesítésére kívánja fordítani, amelyeken feltüntetni az adományozó nevét.

1997. október 6-án a Polgármesteri Hivatal és a Magyar Atlanti Tanács szervezésében "Magyarország és a térség biztonsága" címmel előadás és fórum jellegű beszélgetés volt a művelődési házban a NATO csatlakozással kapcsolatban.

Búzás Árpád biztonságpolitikai szakértő és *Bús József Sándor* főmunkatárs adott tájékoztatót és választolt a jelenlévők kérdéseire.

Október 4-én és még utána jónéhány napon nem a béke csendje honolt a Felső temetőben. A sírokat körbezáró, elképesztő gatzenger eltávolítását lábujjhegyen járva elvégezni aligha lehetett volna. És magányos farkasként sem. Csak ha mások is jönnek. A hívó szóra pedig mind többen jöttek a jászfényzaruiak. Fűrészsel, csákánnyal, fejszével, traktorral, teherautóval, erőgéppel. Több napi munkával, több tonna szemetet szállítottak a megfelelő helyre.

S akik ebben a takarításban nem vettek vagy nem vehettek részt? Senkinek sincs szándéka bárkit elmarasztalni a távollét miatt. A tiszteletre méltó munkának azonban ők is lehetnek részesei olyanformán, hogy megőrzik a rendet, a tisztaságot. Kegyeletből...

A 4-5. oldalon látható fényképek a temetői nagytakarítás néhány pillanatát örökítik meg.

Mindenszentek Halottak Napja

Mindenszentek – November 1.

Ez ünnep kezdetei a 4. századba nyúlnak. Szent Efrém szíriai egyházatyja (†373) és Aranyszájú Szent János (†407) már tud Mindenszentek ünnepéről, melyet május 13-án, illetve pünkösd utáni első vasárnap ülték meg. E vasárnap neve a görög Egyházban ma is Szentek Vasárnapja. Nyugaton 609-ben tűnik föl először ez az ünnep, mikor május 13-án a "Szűz Mária, Vértanúk Boldogasszonya és minden vértanúk" tiszteletére avatják föl a római Pantheont. Nemcsak vértanúkat, hanem valóban minden szentet november 1-jén Úrthonban és Angliában kezdtek ünnepelni a 700-as években, és ez az ünnep hamarosan általános lett.

Mindenszentek valamiképpen égi aratási ünnep: „a pünkösd epifániája” nevét is kapta. Az elhaló búzamazgából kinövő természet látjuk és csodáljuk. És ez az aratás még folyik: a szentek kara a teljesedés felé irányítja szemünket, a célhoz, amelyre Isten teremtett, rendelt. Még nyögünk a múlandóság terhe alatt, de az isteni kiválasztással meghívottak és megszenteltek közössége, a diadalmas Egyház hív és felemel minket. Hajt a remény, hogy mi is elérjük a kegyelem útján Isten gyermekeinek szabadságát és dicsőségét. A kezdés Ajándéka; a Szentlélek már miénk!

Halottak napja – November 2.

A november 2-i halottak napja Sz. Odiló clunyi apáttól (962-1048, apát 994-től) ered, ki emléknepul a Cluny anyaház alá tartozó minden bencésházba bevezette. Ez a rendelete (998) máig fennmaradt. Hamarosan a bencés renden kívül is megülték; a 14. század elejétől Róma is átvette. - A halottakról, elhunyt szeretteinkről való megemlékezés és az értük való közbenjárás a purgatórium (tisztítóhely) katolikus hittételen alapszik. Azoknak, akik Isten kegyelmében hunytak el, de törlesztendő bűn és büntetés teher van még lelkükön, Isten színről-színre látása előtt tisztulniuk kell. Ezt a Szentírást, szentagyomány és ésszerű logikus érvek is egyöntetűen tanúsítják. Az ősegyházban a holtakért való engesztelő imáról tanúskodnak Pál aktái (Kr. u. 160), Sz. Perpétua és Felicitás iratai, stb. Az utóbbihoz hasonló pár utaláson kívül e jóvátétel módjáról semmit sem tudunk. Isten magának tartotta fenn föltétlen igazságosságának és irgalmának érvényesítését. Lelkileg nagy vigasztalás a hátramaradottaknak is, hogy tehetnek valamit - és sokkal többet, mintsem bármikor e földi életben - elköltözött szeretteinkért imával, vezekléssel, szentmisével. A szentek közösségének és az érdemek egymásért való felajánlásának krisztusi tanából folyik ez.

Közreadja: Csöke György plébános

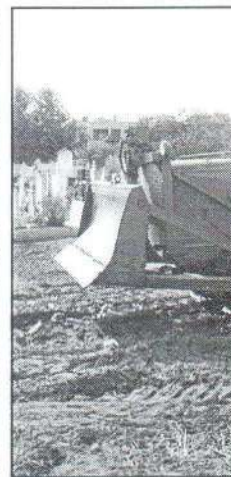

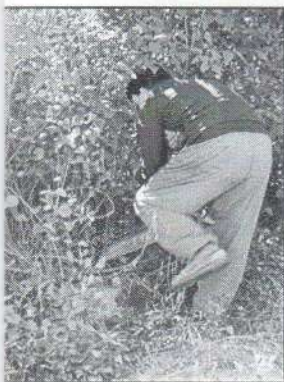
A gyászszertartás általánosak, az ember óta ad arra, hogy megt napjainkban is, de az nem számolnak a g halálról kell szót ejte

A gyermek halálról

Igen kevés szülő tud a gyermekének ilyen lehet - ezt a témát, a család kénytelen a gyermeket egy hozzá ilyenkor tudjuk, hogy halálról. Természetes gyermektől beszélő életkoronként nagyor

Hat-hét éves korai megfordítható, a hal gondolja, a halott közöttünk, hiszen szá: aki saját elhatározását is tud jönni. A gyeri nem tud megbirkózni ugyan nem ismeri a A kisgyermek a hal mert szerinte a felnőtt eltűnik, s őt bünteti a

Beszélnünk kell róla (!?) – Gyermekgyász

az emberi kultúrában essze történelemelőtti idők elje halottaikat. Ez természetes jellemző, hogy a felnőttek neki világgéppel, amikor a családban.

Kotott elképzelése

hogyan beszélhet-e egyáltalán a halálról. Inkább kerüljük - ha annak helyzetek, amikor a hogyan szembesíteni a szülő halálával. Nem árt, ha a halál ért meg a gyermek a lényeges, hogy hány éves a halál fogalom érő.

gyermek számára a halál a halál vissza lehet térni. Úgy a halál akaratóból újra élhet a felnőtt mindenható lény, a halál el, s ha úgy dönt, vissza a halál fogalmát.

személyes sérelemnek érzi, szembesített ügy, hogy a halál nem jön vissza...

A kiskamaszoknál (10-12 év) más a helyzet. Náluk a halálfélelem az élettől való félelem. Az önállósodás, a nyiladozó szexualitás, a sokféle kötelezettség mind-mind egy-egy picike halál, hiszen a gyermekkor végét jelzik.

Hatéves kortól a gyermek már egészen mást hisz a halotról. Úgy gondolja, hogy halálában az ember *mozdulatlanságra van ítélve, de a tudatát nem veszíti el*. Talán nincs is olyan gyermek, aki ilyen idős korában ne játszana el a saját halálával. Ha visszaemlékezünk, bizonyára valamennyien találunk gyermekkorunk emlékei között ilyen játékot. Elég volt a szemünket becsukva elterülni és máris elérte eredményét az a homályos bosszúféle, ami ilyenkor munkált bennünk: "Magatokra vessetek, most aztán sírhattok!"

Nyolc-kilenc éves korban érti meg a gyermek, hogy a halál *visszafordíthatatlan*. Ebből a felismerésből fakadnak aztán olyan szorongásos tünetek, amit a szülő sokszor nem tud megmagyarázni, hiszen nem értjük, miért nem akar egyedül maradni, miért fél a sötétben, vagy hogy miért kéredezkedik be a szülői nagyágyba. Mindezek közös oka a szavakba nem foglalt, de átélt *halálfélelem*.

Fontos, hogy tudjunk ezekről a dolgokról, mert gyermekünknek ebben a korban nagy szüksége van ránk, hogy segítő szeretetünkkel átsegítsük ezeken a problémákon.

A kiskamaszoknál (10-12 év) más a helyzet. Náluk a halálfélelem az élettől való félelem. Az önállósodás, a nyiladozó szexualitás, a sokféle kötelezettség mind-mind egy-egy picike halál, hiszen a gyermekkor végét jelzik.

Mondhatjuk tehát, hogy 8 éves korban a halállal kell szembenézni, ha a szorongást föl akarjuk oldani, tizenegy évesen pedig az étellel. Egyik sem egyszerű, és csak szülői segítséggel sikerülhet.

A gyász jelentősége

Jellemzően európai szokás, hogy a gyermeket meg akarják óvni a gyásztól, pedig a gyász rendkívül fontos lelki folyamat. Lehetővé teszi, hogy "túljussunk" a halálon. Ha meggyászoltuk, akit elvesztettünk, nyitott szívvel lépünk ki a gyászból. Sokak szerint az embernek arra kell törekednie, hogy minél inkább "kitolja" a tudatából a halált.

Valójában azonban együtt kell élnünk a halállal. A halál elkerülhetetlen, s a nyugodt öregség záloga az, hogy megbékéljünk ezzel a tudattal.

Dr. Kocsis András

Drága kincsünk a látás! A mesékből is gyakran visszaköszönő szólás: "Úgy vigyázz rá, mint a szeme fényére." Talán az sem véletlen, hogy a leggyorsabban reagáló és legsebesebben mozgó részünk a szemhéjünk.

Ez védi szemünket a külvilág káros hatásaival szemben (erős fény, füst, por, csipő-maró illóanyagok és apró nagyobb idegen testek). Pislogáskor a szemhéj az auto ablaktörlőjéhez hasonló módon tisztává varázsolja azt a könnyfilmet, amely szintén a szem finom védelmét szolgálja.

Fertőzés vagy allergia?

Szemünk leggyakoribb betegsége a kötőhártya-gyulladás. Jellegzetes tünete a kötőhártya-váladékozás. Ez *bakteriális fertőzés* esetén bőséges, sárgás-zöldes, reggelre a szemhéjakat összetapasztja. Kisebb mennyiségű és inkább savós jellegű váladékozás jellemzi a *vírusos kötőhártya-gyulladást*. Allergiás eredet mellett szól az erős könnyezés és a nyálkás váladékozás, amelyhez szemviszketés társul. Valamennyi kötőhártyagyulladás a szem vörösségével és fénykerüléssel jár együtt.

Kóroki szerepe lehet még a kellő védelem nélkül használt ivfénynak, hegesztésnek, amely szintén komoly tünetekkel járó szemgyulladást eredményezhet.

A kórokozók (vírus, baktérium) által kiváltott kötőhártya-gyulladás erősen

Az egészség érték!

SZEMernyi igazság (2.)

- kötőhártya gyulladások -

fertőző, így nem ritkaság, hogy különösen az ősztől tavaszig terjedő időszakban kisebb járványok figyelhetők meg egy-egy közösségben.

Ne legyünk mi a járvány elindítói!

Szinte törvényszerű, hogy ha gyermekünk bőséges váladéktól összeragadt szemhéjakkal ébred, járvány elindítója lesz abban a közösségben (óvoda, iskola), ahova jár.

Fontos, hogy ezzel minden szülő tisztában legyen és gyermekét mihamarabb orvoshoz vigye, hiszen ezzel nemcsak gyermeke érdekét szolgálja, hanem egy készülőben lévő járványt is megelőzhet. Vannak kórokozók - főként vírusok -, amelyek nemcsak szemváladék útján fertőznek, hanem köhögés, tüsszentés révén jutunk cseppfertőzéssel a következő "áldozat" szervezetébe. Úgy válik talán érthetővé, hogy miért söpör végig olyan gyorsan egy-egy járvány a közösségben.

Ápolási tanácsok

Váladékos szemet tilos bekötni! A kötés alatt meggyűlő váladékban a kórokozók jól elszaporodnak és esetleg a szaruhártya is károsodhat. Az orvos által

javasolt szemcsepp, szemkenőcs használata mellett jó szolgálatot tesznek szemgyulladások esetén a *meleg borogatások*.

A következőképpen végezzük. Készítsünk friss kamillateát: tetéztet teáskanálnyi kamillát egy csésze forró vízzel leöntünk, majd kevergetés után leszűrjük. Érdeemes a kamillateát tartalmazó csészét meleg vízben tartani, hogy ki ne hüljön. A csészébe 2 vagy 4 vattapogácsát rakunk aszerint, hogy 1 vagy 2 szemet kell-e borogatni, és változtatva 1-1 vattapogácsát a becsukott szemre helyezzük. Úgyelni kell rá, hogy a teavíz ne legyen túl forró. Ezt legjobban a kézhat vagy az alkar bőrén lehet kipróbálni. A borogatást percenként váltott nedves vattapogácsákkal legalább 10-15 percig folytassuk! A szemrésben összegyűlő váladékot óvatosan kitörölgetjük. Az elhasznált vattapogácsát kidobhatjuk, a borogatóvízes edényt pedig kifőzzük vagy más módon fertőtleníttük (pl. Neomagnol).

A kötőhártya-gyulladás ritkán vezet vakさghoz ma Magyarországon, mégis megemlítem, hogy a világon becslés szerint 15 millió vak ember él, akiknek a száma 15-20 év alatt megduplázódhat, ha a megfelelő megelőző rendelkezések elmaradnak.

Dr. Kocsis András

Tájékoztató

A Fényszaru Cigányok Független Érdekegyeztető Szervezete szervezésében 1997. október 4-vel kezdődően több hetes közeleti felkészítő vezetőképző tanfolyam indult Jászfényszarun a Jászfényszaru Cigány Kisebbségi Önkormányzat bevonásával.

Az első kurzuson a hallgatók megismerkedhettek *Nagyné Kiss Mária*, a Népfőiskola munkatársának előadásában a társadalmi szervezetek jelentőségével, az önszerveződés fontosságával.

Dr. Pálfi Miklós, az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat (OCKÖ) alelnöke, a szolnoki Kisebbségi Jogvédő Iroda vezetője a kisebbségi önkormányzatok funkciójáról, ezen belül az OCKÖ eddig elért eredményeiről, kezdeményezé-

seiről, valamint a Kormány "A cigányság élethelyzetének javítására vonatkozó középtávú intézkedéscsomag" című határozatáról tartott előadást.

Kökény Kálmán, az OCKÖ Pest megyei Iroda vezetője pedig a november 1-jei hatállyal életbelépő gyermekek jogairól szóló törvény fontosságáról beszélt, illetve ajánlotta figyelmébe a hallgatóknak. A következő kurzus ideje 1997. október hó 18-án lesz.

A Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány erre a célra - pályázat útján - 210.000 forintot bocsátott a szervezet rendelkezésére.

Radies Félix
FCFÉSz. elnöke

Táborozás a Bükkben

1997. augusztus 23-án reggel hat órakor elindult a busz velünk Dédestapolcsány felé. Megérkezésünk után mindenki kicsomagolt, majd ebéd következett. A szülők, s a bennünket elkísérő felnőttek segítségével kevesebbe került táborozásunk, mint bármely másik.

Ezt a hat napot, a megbocsátás és a felebaráti szeretet vezérelte, ez volt a mottónk is.

A táborban más és más - édesanyai, édesapai, orvosi, papi, hittanaitó, énekkarvezető, ministránsi és szerzetesi - hivatásokat ismerhettünk meg. S ezen kívül gyönyörű tájakat is emlékeztetünkbe véshtünk. Minden este új dalokat tanultunk, ez után lelkiismeret vizsgálatot

végeztünk. A hittannal kapcsolatban két egymást követő este vetélkedőt rendeztünk, így esiszolhattuk tudásunkat. Utolsó este táborfüzet raktunk, s mellette a már ismert, és új dalokat énekeltük. A sűrű program miatt észre sem vettük, milyen gyorsan elrepült az idő. Szomorúan, s mégis boldogan vettük tudomásul, hogy indulnunk kell hazafelé. Egerben még tettünk egy sétát, megnéztük a bazilikát, s a szemináriumot, találkoztunk Érsek Atyával, mely felejthetetlen élmény volt számunkra. Majd két óra hosszát a strandon is eltöltöttünk.

Köszönet a tábor szervezőinek a hat szép napért.

Annus Ágnes tanuló

Vidéken Élő Nők Világnapja

Október 15-én a Vidéken Élő Nők Világnapja alkalmából mezőgazdasági találkozóra került sor Gödöllőn a Grassalkovich Kastélyban. Házigazda *Sándorné Pálfalvy Beáta*, a Pest megyei Közgyűlés képviselője volt. A rendezvényre a Jászfényszaru Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság is meghívást kapott. A kastély megtekintése után kötetlen beszélgetésre nyílt alkalom a vidéken élő és gazdálkodó asszonyok, lányok helyzetéről, lehetőségeiről. *Sherry Fetzer*, az Amerikai Nagykövetség munkatársa bőséges információval szolgált az új világban manapság tapasztalható nőket érintő változásokról. *Dr. Bálint György* országgyűlési képviselő köszöntője után a jelenlévő hölgyek kinyilvánították szándékukat a Magyar Gazda-asszonyok Köre megalakítására. Ezt követően a vidék amatőr művészeti együttese adtak műsort, köztük nagy sikerrel szerepelt az *Iglíce* gyermeknéptáncsoport.

A Jászság egy picinyke pont a Föld térképén.
de számunkra mindennél fontosabb.

InterJNet

**SZÁMÍTÁSTECHNIKA
IRODATECHNIKA
INTERNET**

5100 Jászberény, Bérkocsis u. 1.
Tel.: 57/404-459, 60/353-900
E-mail: interj@mail.datanet.hu
WWW: www.interj.datanet.hu

Az InterJNet Kft. a DataNet Kft. franchise partnere
Az InterJNet Kft. Integrgraph Solution Centre

Lapunk a jászsági szolgáltató segítségével az Interneten is olvasható
a <http://www.interj.datanet.hu/miujsga.cimem>.

APRÓHIRDETESEK

2000 db egykampójú, bontott cserép eladó.
Érdeklődni: Ady E. u. 50, Tel.: 422-894.

*

Törzskönyvezett 5 hónapos skót juhász
kölyök kutyák eladók. Érd.: Ady E. út 36.

*

Sürgösen eladó jó állapotban lévő 4 szálás
ipari interlock. Tel.: egész nap 422-944.

*

Jó állapotban lévő gumikerekű lovaskocsi és
1 pár löszerszám eladó. Érdeklődni: 423-093.

A Jászok Egyesülete lapunk idei
nyeremény pályázatára felajánlja
PALUGYAY IMRE: A jász-kún
kerületek... című könyve hasonló
kiadásának két példányát. Értéke
kötetenként 1200,- Ft.

Gyűjtse! Nyerhet! - 10

**Integrált
termékfeldolgozás,
szolgáltatás!**

„ARA” ESKÜVŐI SZALON

Jászberény, Kossuth L. u. 9. (Piacnál) Tel.: 57/401-275

Menyasszonyi-, koszorúslány-, menyecske ruha kölcsönzés, import anyagból történő készítés. Vőlegényruha kölcsönzés.
Négy éves születésnapunkra 10 %-os kedvezményt biztosítunk 1997. december 31-ig a hirdetést bemutató kedves kölcsönzőknek.

A Közép-Tisza Vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség tájékoztatója

Szíves tájékoztatásul közöljük, hogy felügyelőségünkön 1997. október 1-jétől állandó ügyelet működik, amely hétköznap, normál munkaidőn kívül és munkaszüneti napokon fogadja a rendkívüli környezetszennyezésekkel kapcsolatos bejelentéseket. Az ügyelet telefonszáma: 30/670-320.

Dr. Háfra István igazgató

Útlevel iránti igény benyújtásának módjai

Útlevel iránti igényt az e célra rendszeresített - postahivatalokban kapható - **formanyomtatványon** az alábbiak szerint lehet benyújtani.

Személyesen

- az igénylő lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes önkormányzatnál,
- amennyiben a sürgős külföldre utazást rendkívüli méltánylást érdemlő körülmény (haláleset, baleset stb.) indokolja, az illetékes közigazgatási hivatalnál, illetve közvetlenül
- a BM Adatfeldolgozó Hivatal Útlevel Osztály Ügyfélszolgálatánál.

A meglévő érvényes vagy érvénytelen útlevelet minden esetben mellékelni kell a kérelemhez. Ha az igénylő a személyazonosításra és utazásra alkalmatlan (kimosott, megsérült) útlevelének cseréjét kéri, a körülményekről jegyzőkönyvet kell felvenni az önkormányzatnál.

Amennyiben az ügyfél az útlevelet elvesztette, erről szintén jegyzőkönyvet kell felvenni. Az igénylő úti okmányának eltűnését rendőrségi feljelentéssel, megsemmisülését tűzoltósági vagy más hatósági jegyzőkönyvvel igazolhatja. Az úti okmány elvesztését bejelentő ügyfél okmányának előkerülését haladéktalanul be kell jelentenie.

Az igényléskor mellékelni kell 2 db három hónapnál nem régebbi fényképet, melynek szabvány mérete 35 x 45 mm. Az útlevel kiadásával kapcsolatos illeték: 4.000,- forint.

A kérelem benyújtásának időpontjában 18. életévét be nem töltött, illetve 70.

életévét betöltött személy esetében az útlevel illetéke 1.000,- forint.

Az igénylőnek felróható okból megsemmisült, elveszett, vagy utazásra más módon alkalmatlanná vált útlevel helyett kiállított új okmányért az alapeljárás illetékének kétszeresét kell megfizetni.

18 éven aluli, vagy gondnokság alatt álló személy úti okmány iránti igényéhez szükséges a szülők (törvényes képviselő) közjegyző, gyámhatóság, vagy az úti okmány iránti igény átvételére jogosult szerv (önkormányzat) előtt tett hozzájáruló nyilatkozata, valamint be kell mutatni az igénylő és szülei (törvényes képviselő) érvényes személyi igazolványát, 14 éven aluli gyermek esetében pedig a születési anyakönyvi kivonatot.

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy lehetőleg csak **rendkívüli** méltányolást érdemlő halaszthatatlan körülmény esetén keressék fel az Útlevel Osztályt, melynek címe:

**BM Adatfeldolgozó Hivatal
Útlevel Osztály**

Budapest V. Alkotmány út 25.

Ügyfélfogadás: hétfő-csütörtök 9.00 - 16 óráig, péntek 9 - 13.30 óráig.

Amennyiben az ügyfél soron kívül - 5 munkanapon belüli - ügyintézését kér, ennek okáról igazolást kell mellékelnie kérelméhez.

Az **ügyintézési határidő legfeljebb 30 nap**, mely az adott intervallumban beérkező igények számának függvényében csökkenhet.

Polgármesteri Hivatal

Új szolgáltatás: Internet

A jászfényszarui Városi Könyvtárban az Önkormányzat, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium támogatása, valamint a Könyvtár pályázaton nyert pénzeszközei segítségével sikerült megteremteni a számítógépes adatfeldolgozás technikai feltételeit. Sőt, október 2-ától az Internet is elérhető minden érdeklődő számára. A használatért azonban fizetni kell: a böngészés a világhálón percenként 12 forintba kerül.

Mindenszentek és Halottak napja ünnepi miserendje

November 1. szombat Mindenszentek ünnepe, templomunk búcsú ünnepe. 10 órákor ünnepi búcsúi szentmise a templomban.

Felsőtemetőben 13 órákor szentmise a kápolnában. 14 órákor Litánia, síremlékszentelés.

Alsótemetőben 16.30 órákor Litánia, síremlékszentelés.

Este 18 órákor szentmise minden megholtért a templomban.

November 2. vasárnap Halottak Napja. 8 órákor szentmise egyházközségünk minden elhunytjéért. 10 órákor szentmise a kápolnában.

11.30 órákor szentmise a hősi halottakért.

Csőke György plébános

Segítséget kérek

Balázs József vagyok, 13 éve Sclerosis Multiplex-ben szenvedek. A betegség mechanikus hajtókoecsihoz kötött. Ezt a betegséget már túlhaladott állapota miatt műteni nem lehet. Időközben családot alapítottam, egy gyermek édesapja vagyok.

Kérem a lakosság jóindulatú, bármilyen segítségét. Önzetlen támogatásait a jászfényszarui Takarékszövetkezethoz vezetett 69500149-10000719/71-es számlaszámra tehetik meg, személyesen pedig Jászfényszaru, Vörösmarty út 15. szám alá.

Jóindulatú támogatásait előre is köszönöm, magam és a családom nevében.

Tisztelettel:

Balázs József rokkantnyugdíjas

Meghívó

A Fényszaruiak Baráti Egyesülete tisztelettel meghívja tagjait és az érdeklődőket **1997. október 31-én 17 óra 30 perckor** a Kaszinó nagytermében tartandó filmtörténeti rendezvényre, melyen megemlékezünk a településünkön 60 évvel ezelőtt tartott első filmvetítésről.

A rendezvényen *Dr. Veress József* filmtörténész tart előadást a magyar film történetéről. Hatvan év után ismételt bemutatásra kerül *Tomí, a megfagyott gyermek* című 1936-ban készült film. Az est vendége lesz Ádám Klári „Sutyi” a film egyik főszereplője.

SPORT

Labdarúgás

Felnőtt csapatunk továbbra is az élmezőnyben a 3. helyen áll, az igen erős csoportban. Ifjúsági csapatunk a 8. helyet foglalja el.

Eredmények:

Besenyszög–Jászfényszaru 2:1 (0:1). Besenyszög 200 néző, vezette: Tühegyi. Góllövők: Gilszki, Berényi ill. Vidák.

Ifi: 4:1

Jászfényszaru–Jászalsószentgyörgy 2:1 (0:1). Jászfényszaru, 300 néző, vezette: Varga S. Góllövők: Balogh, Horváth Z., ill. Majzik.

Ifi: 1:3

Jászágó–Jászfényszaru 0:6 (0:2). Jászágó, 300 néző, vezette: Pernyész. Góllövők: Horváth Z. (3), Radics D. (2), Vitányi.

Ifi: 2:9

Jászjákóhalma–Jászfényszaru 1:0 (0:0). Jászjákóhalma, 500 néző. Vezette: Szakcsi. Góllövő: Kiss A.

Ifi: 5:1

Jászfényszaru–Jászárokszállás 4:1 (1:1). Jászfényszaru, 200 néző. Vezette: Sebestyén. Góllövők: Pál, Horváth T., Donnert, Radics, ill. Dósa.

Ifi: 0:1

Kun József szakosztályvezető

FÉBE közgyűlés

A Fényszaruiak Baráti Egyesülete 1997. évi közgyűlését 1997. november 29-én (szombat) délután 15 órákor a Petőfi Művelődési Házban tartja.

Pontositás. Előző lapszámunk 4. oldalán közölt fényképet Varga Gábor készítette.

Ügyelet novemberben

Orvosi ügyelet

1-2-án: Dr. Kocsis András (Fürst S. u. 2.)

8-9-én: Dr. Tóth Zoltán (Fürst S. u. 12.)

15-16-án: Dr. Tóth József (Szabadság u. 23.)

22-23-án: Dr. Kocsis András (Fürst S. u. 2.)

29-30-án: Dr. Tóth Zoltán (Fürst S. u. 12.)

Gyógyszertárak szombati nyitva tartása

1-jén, 15-én és 29-én a Szent Anna Gyógyszertár tart nyitva 8.30–12 óráig. **8-án és 22-én** a Deák Ferenc téri Gyógyszertár tart nyitva 8–12 óráig, utána állandó ügyelet.

Állatorvosi ügyelet

(Az Állatorvosi Kamara J-N-Sz. Megyei Szervezete közleménye)

1-2-án: Dr. Fenyvesi Máté (Jászberény, Lehel v. tér 16. Tel.: 57/412-266)

8-9-én: Dr. Dunai Miklós (Jászberény, Vörösmarty u. 1. Tel.: 57/412-662)

15-16-án: Dr. Kiss László (Jászberény, Réz út 5. Tel.: 57/411-631)

22-23-án: Dr. Zilahi János (Jászfényszaru, Somogyi B. u. 6. Tel.: 57/422-339)

29-30-án: Dr. Dobos József (Jászberény, Sírkert u. 2. Tel.: 57/412-015)

Készenlét a vízműnél

3-9-ig: Turu István (Tel.: 423-653), **10-16-ig:** Pál Béla (Tel.: 422-931), **17-23-ig:** Pádár Sándor (Tel.: 423-646), **24-30-ig:** Török Imre (Tel.: 422-558).

Előadás Budapesten

1997. november 5-én 17 órákor a Pest megyei Megyeházán (Bp. V. Városház u. 5-7., II. e.) *A Jászság településnéprajza* címmel előadás lesz, amelyet *Dr. Novák László*, a néprajztudomány doktora, az Arany János Múzeum (Nagykőrös) igazgatója tart. A rendezvényre tisztelettel hívja és várja az érdeklődőket

a *Jászok Egyesülete*.

Fotók: Tamus Angéla

MI ÚJSÁG FÉNYSZARUN?

Jászfényszaru város lapja.

Kiadja:

Jászfényszaru város Önkormányzata.

Felelős szerkesztő: **Sugár Istvánné**

A szerkesztőbizottság elnöke:

Nádudvari László

Felelős kiadó:

Győriné Dr. Czeglédi Márta

A szerkesztőség címe:

Jászfényszaru, Városi Könyvtár

Tel./Fax: 57/422-265

Lapzárta: minden hónap első munkanapja.

Készült:

a VERZÁL-PRINT Kft. nyomdájában

Jászberény, 1997

Felelős vezető: **Purda József**

Táskaszám: 2546

Ára: 32,- Ft

Nyilvántartási szám: B/PHF/482/Szo/1990.